

ISSN 2181-5836

Фуқаролик

Умумназарий,

Жамияти

ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий журнал

Гражданское общество | Civil Society | 2022. - Volume 19. - Issue 1 (69)

**Янги Ўзбекистон:
2022–2026 йилларга мўлжалланган Тараққиёт стратегияси**

**Новый Узбекистан:
Стратегия развития на 2022–2026 годы**

**New Uzbekistan:
Development Strategy for 2022–2026**

Мундарижа

- Фуқаролик жамияти практикуми**
- 4 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясига бағишланган илмий-амалий машғулотларнинг тахминий тематикаси ҳамда тавсия этилаётган манбалар
-
- Фуқаролик жамиятининг маънавий-маърифий асослари**
- 7 *Олимжон ЎСАРОВ*. Фуқароларнинг ахборот олиш эркинлиги – жамият тараққиётининг муҳим мезони
- 13 *Баҳромжон ИЛҲОМЖОНОВ*. Ёшларнинг ўз салоҳиятини намоён қилиши учун зарур шароитлар яратишнинг асосий йўналишлари
-
- Ўзбекистон ва жаҳон**
- 18 *Шавкат ИКРОМОВ*. Янги Ўзбекистондаги трансформация жараёнларининг араб давлатларида ёритилиши
-
- Мунозара минбари**
- 22 *Бекзод ЖУМАНИЯЗОВ*. Фуқаролик жамияти институтлари миллий тизимининг шаклланиши ва ривожланиши тарихига оид
- 26 *Фарход НАБИЕВ, Саодат АБДУЖАББОРОВА*. Фуқаролик жамияти тизими ривожланишида адолатли ижтимоий тартибнинг ўрни хусусида
-
- Фуқаролик жамияти: назария ва амалиёт**
- 29 *Тоирхон АББОСХОНОВ*. Парламент фаолияти ахборот-таҳлилий таъминланишининг баъзи масалаларига оид
-
- Давлат ҳокимияти ва жамоатчилик назорати**
- 34 *Гулноза РАФИҚОВА*. Давлат хизмати кўрсатиш тизимини такомиллаштириш – адолат ва ҳуқуқ устуворлиги мустаҳкамланишининг муҳим воситаси
-
- Фуқаролик жамиятининг иқтисодий асослари**
- 37 *Абдусамат МАМАНАЗАРОВ*. Миллий бойлик таркибий қисмларини диверсификациялашнинг назарий асослари
- Тақдимотлар**
- 42 “Ҳуқуқий тарғиботни баҳолаш тизими” электрон портали; Инсон ҳуқуқлари бўйича ахборот-кутубхона маркази – “Инсон ҳуқуқлари уйи”; “Ватан таянчи” болалар ва ўсмирлар ҳарбий-ватанпарварлик ҳаракати; “Ёш гвардиячилар” болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари
-
- Конференциялар, давра суҳбатлари ва семинарлар**
- 46 Демократия ва инсон ҳуқуқлари: барқарор ривожланиш омиллари; Демократлаштириш, фаол фуқаролик жамияти ва инсон ҳуқуқлари устуворлиги; Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари фаолияти функционал таҳлили; Жамоатчилик фикрини ўрганиш ва шакллантиришнинг долзарб муаммолари: назария, услублар, амалиёт; Суд соҳасидаги гендер тенглик ва ҳуқуқ устуворлигини таъминлашда аёл судьяларнинг роли; Озодликдан маҳрум этиш жойларида инсон ҳуқуқларини таъминлаш: Ўзбекистон тажрибаси
-
- 55 **Китоблар оламида**

Содержание

- Ўзбекистан и мир**
- 59 Зарубежные эксперты о Стратегии развития Нового Узбекистана на 2022-2026 годы и ходе реализации Государственной программы «Год обеспечения интересов человека и развития махалли»
-
- Дискуссионная трибуна**
- 62 *Фаридун САТТАРОВ*. Вопросы интерпретации концепции «власть» на пути дальнейшего развития политологии в Узбекистане
- 69 *Абдулазиз РАСУЛЕВ, Шохжахон ХУЖАЕВ*. Об определении национальным законодательством рамок деятельности блогера
-
- Письма в редакцию**
- 73 *Сардорбек УСМАНОВ*. Практика обмена опытом в процессе реформ, открытости, развития и возрождения. К 30-летию установления дипломатических отношений между Республикой Узбекистан и Китайской Народной Республикой
-
- Возвращаясь к напечатанному**
- 76 *Хурида АБЗАЛОВА*. К вопросу о роли адвокатов в защите потерпевших от преступлений против жизни и здоровья
-
- Конференции, «круглые столы» и семинары**
- 81 Обеспечение прав и свобод человека как высшая ценность и важный критерий осуществляемых в стране реформ; Идентичность и динамика современного азиатского конституционализма в контексте глобализации; Социальное партнерство в Новом Узбекистане: перспективы дальнейшего сотрудничества между органами управления и институтами гражданского общества; Признание опыта Узбекистана по противодействию принудительному труду на международной арене

Contents

- Official Documents**
- 86 Development Strategy of the New Uzbekistan for 2022–2026
-
- Economic foundations of civil society**
- 93 *Margarita ASSENOVA*. The National Interest: Can Uzbekistan Build an Equitable Economy?
-
- 96 **In the world of books**

2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясига бағишланган илмий-амалий машғулотларнинг тахминий тематикаси ҳамда тавсия этилаётган манбалар

Тахминий тематика

I. Жаҳон миқёсидаги мураккаб жараёнларни ва мамлакатимиз босиб ўтган тараққиёт натижаларини чуқур таҳлил қилган ҳолда, кейинги йилларда “Инсон қадри учун” тамойили асосида халқимизнинг фаровонлигини янада ошириш (1), иқтисодиёт тармоқларини трансформация қилиш ва тадбиркорликни жадал ривожлантириш (2), инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини сўзсиз таъминлаш (3) ҳамда фаол фуқаролик жамиятини шакллантиришга қаратилган ислохотларнинг устувор йўналишларини белгилаш (4) мақсадлари.

II. Инсон қадрини юксалтириш ва эркин фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш орқали халқпарвар давлат барпо этиш.

III. Мамлакатимизда адолат ва қонун устуворлиги тамойилларини тараққиётнинг энг асосий ва зарур шартига айлантириш. Мулкӣ ҳуқуқларнинг дахлсизлигини ишончли ҳимоя қилиш ҳамда давлат органларининг мулкӣ муносабатларга ноқонуний аралашувини чеклаш. Қонун устуворлиги ва конституциявий қонунийликни таъминлаш ҳамда инсон қадрини ушбу жараённинг бош мезони сифатида белгилаш. Давлат орган-

лари ва мансабдор шахсларнинг фаолияти устидан самарали суд назоратини ўрнатиш ҳамда фуқаро ва тадбиркорлик субъектларининг одил судловга эришиш даражасини ошириш. Жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг содир этилишига сабаб бўлган шарт-шароитларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этишнинг самарали тизимини яратиш. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг янги қиёфасини шакллантириш ва уларнинг фаолиятини халқ манфаатлари, инсон кадр-қиммати, ҳуқуқ ва эркинликларини самарали ҳимоя қилишга йўналтириш. Суд ва бошқа органлар ҳужжатларининг ўз вақтида ва тўлиқ ижросини таъминлаш. Адвокатура институти-нинг инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишдаги салоҳиятини тубдан ошириш, шунингдек, аҳоли ва тадбиркорлик субъектларининг малакали ҳуқуқий хизматларга бўлган талабини тўлиқ қондириш. Фаол фуқаролик жамиятини ривожлантириш ҳамда фуқаролар ўртасида қонунга ҳурмат ва итоат қилиш ҳиссини шакллантириш.

IV. Миллий иқтисодиётни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъ-

минлаш. Иқтисодиёт тармоқларини комплекс ва жадал ривожлантириш, замонавий иш ўринлари яратиш ва камбағалликни қисқартириш бўйича чора-тадбирлар. Илм-фан ва инновациялар, қишлоқ хўжалигига бозор механизмларини жорий этиш орқали деҳқон ва фермерлар даромадини ошириш, аграр тармоқда йиллик ўсишларини таъминлаш. Хорижий инвестицияларни жалб этиш, экспорт ҳажмини ошириш. Бугунги ўзгарувчан шароитда иқтисодиёт барқарорлигини таъминлашнинг энг самарали йўли – ички имкониятларни ишга солиш, импорт бўлаётган айрим маҳсулотларни ўзимизда ишлаб чиқариш ва саноатни янада ривожлантириш.

V. Адолатли ижтимоий сиёсат юритиш, инсон капитални ривожлантириш. Ўқитувчилар меҳнатини муносиб рағбатлантириш учун бор куч ва имкониятларимизни сафарбар этиш. Боғча тизимини мактаб таълими билан уйғунлаштириш орқали болаларимизни мактабга тайёрлаш сифатини янада яхшилаш. Янги мактаблар қуриш, мавжудларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлашга, соҳанинг барча босқичлари ўртасида узвийликни таъминлашга қаратилган Миллий таълим дастури ишлаб чиқиш. Янги олий таълим муассасаларини ташкил этиш билан бирга, талабаларни турар-жой билан таъминлаш бўйича бошлаган ишларимизни жадал давом эттириш.

Асосий мақсад – тиббиёт соҳасини чинакамга халқ дардига дармон бўладиган, юқори самара билан ишлайдиган тизимга айлантириш. Тиббиётнинг бирламчи бўғини орқали тиббий профилактикага, оилавий шифокорлар ролини оширишга алоҳида эътибор қаратиш. Жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш.

VI. Маънавий тараққиётни таъминлаш ва соҳани янги босқичга олиб чиқиш. Эзгулик ва инсонпарварлик тамойилига асосланган “Ҳаракатлар стратегиясидан – тараққиёт стратегияси сари” ғоясини кенг тарғиб этиш орқали жамиятда соғлом дунёқараш ва бунёдкорликни умуммиллий ҳаракатга айлантириш. Аҳолига ахборот-кутубхона хизмати кўрсатишни янада ривожлантириш, китобхонликни кенг оммалаштириш ҳамда “Китобсевар миллат” умуммиллий ғоясини рўёбга чиқариш. Буюк аجدодларимизнинг бой илмий меросини чуқур ўрганиш ва кенг тарғиб этиш. Жамиятда миллатлараро тотувлик ва динлараро бағрикенглик муҳитини мустаҳкамлаш. Тасвирий ва амалий санъат ҳамда дизайн йўналишларини ривожлантириш, аҳолининг бадиий-эстетик дидини юксалтириш. Маданият ва санъат соҳаларини янада ривожлантириш, маданият муассасалари ва объектларининг моддий-техника базасини яхшилаш. Ўзбекистон тарихини ўрганиш ва тарғиб қилишни янада ривож-

лантириш. Миллий кино санъатини ривожлантириш.

VII. Миллий манфаатлардан келиб чиққан ҳолда умумбашарий муаммоларга ёндашиш. Глобаллашув ҳар томонлама авж олаётган, шиддатли ўзгаришлар содир бўлаётган мураккаб замон. Бугунги кунда иқлим ўзгаришлари, экологик муаммолар, радикализм, экстремизм ва терроризм, одам савдоси, наркотрафик каби таҳдидлар бизнинг мамлакатимизда ҳам ечилиши зарур бўлган долзарб вазифалар. Келажагимиз қиёфасини белгилайдиган глобал муаммоларнинг миллий ва минтақавий даражадаги ечимларини топиш зарурлиги. Юртимизда экологик таҳдидларнинг салбий таъсири ортиб бориши. Орол денгизининг қуриши билан боғлиқ вазият тобора кескин тус олиши. Бу борада, Оролбўйини экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди сифатида эълон қилиш бўйича Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг резолюциясини ҳаётга татбиқ этишга доир тизимли ва комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш лозимлиги. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг янги экологик сиёсати асосларини ташкил этишга қаратилган Бутунжаҳон экология хартиясини ишлаб чиқиш борасидаги фаолиятимизни жадаллаштириш зарурати.

VIII. Мамлакатимиз хавфсизлиги ва мудофаа салоҳиятини кучайтириш, очиқ, прагматик ва фаол ташқи сиёсат олиб бориш. Янги Ўзбекистон хавфсизлиги концепциясини қабул қилиш. Ахборот технологиялари билан боғлиқ хуружларнинг олдини олиш ва киберхавфсизликни таъминлаш тизимини яратиш. Фавқулодда вазиятларни бошқариш тизимини такомиллаштириш. Ички ва ташқи молиявий оқимларни мониторинг қилиш ва бу билан боғлиқ хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган янги механизмларни жорий этиш.

Тавсия этилаётган асосий манбалар:
Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 й. 28 январдаги “2022 — 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги Фармони // “Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари миллий базаси”нинг веб-сайти — www.lex.uz.

Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси асосида демократик ислохотлар йўлини қатъий давом эттираемиз. 2021 й. 6 ноябрь // Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий веб-сайти — www.president.uz.

Шавкат Мирзиёев: Ҳамма ислохотларни, ҳамма ҳаракатларни жамият билан бирга қилаемиз. 2022 й. 26 январь // www.president.uz.

Саноат кооперацияси ва маҳаллийлаштириш — миллий иқтисодиётнинг устувор йўналиши. 2022 й. 11 март // www.president.uz.

Нарбаева Т. Халқпарвар давлат ислохотлари адолатли ва обод яшаш йўлидаги катта қадамлар билан қадрланади. 2022 й. 28 январь // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг веб-сайти — www.senat.uz.

Исмоилов Н. Тараққиёт стратегияси — кенг кўламли ислохотларнинг ҳуқуқий асоси. 2022 й. 5 февраль // Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (ЎЗА)нинг веб-сайти — www.uza.uz.

Стратегик ислохотларни ҳуқуқий таъминлаш: якуний таҳлил ва янги чақириқлар // Янги Ўзбекистон. — 2022. — 25 февраль.

Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси БМТ Бош Ассамблеясида тақдим этилди. 2022 й. 14 февраль // Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги “Дунё” Ахборот агентлигининг веб-сайти — dunyo.info.

Тайёрлади:

*Мавлюда ХАСАНОВА,
тарих фанлари номзоди, доцент*